

Stručni rad

VAŽNOST NATJECANJA ZA UČENIKE SREDNJIH ŠKOLA I NJIHOVE MENTORE

Irena Mori

Srednja škola Josipa Jurčiča Ivančna Gorica

Sažetak

Natjecanja su dio života. Svaki se čovjek već od malih nogu dalje na neki način natječe – bilo s drugima, bilo sa samim sobom. Uz sportska natjecanja, učenici i srednjoškolci mogu sudjelovati u natjecanjima u znanju iz praktički svih predmetnih područja: od matematike, fizike, biologije, kemije, geografije, povijesti do znanja materinskog i stranih jezika. Sudjelovanje na raznim natjecanjima nedvojbeno ima pozitivan utjecaj na razvoj pojedinca, njegovih vještina i sposobnosti, no činjenica je da kompetitivnost i natjecanja mogu imati i negativan efekt.

Ključne riječi: natjecanje, znanje, motivacija, sudjelovanje, uspjeh

1. Uvod

Natjecanja u školskom prostoru imaju važnu ulogu u motiviranju učenika za učenje, stjecanju novih znanja i širenju vidika. Daju im priliku za stjecanje novih iskustava i dokazivanje - kako na školskoj, tako i na nacionalnoj ili čak međunarodnoj razini.

Sudjelovanje na natjecanjima, a posebno priprema za njih, ne utječe povoljno samo na učenike odnosno nisu korisna samo za učenike, već i za njihove nastavnike ili mentore.

No, koje su loše strane natjecanja?

Iako je Pierre de Coubertin, utemeljitelj modernih Olimpijskih igara, smatrao da nije najvažnije pobijediti, već sudjelovati, ipak je uz produblivanje znanja cilj svakog natjecatelja prvenstveno pobijediti, savladati ostale, biti najbolji. Kada se ciljevi ne ostvare, slijedi razočaranje i slabije samopoimanje te pad samopouzdanja.

2. Natjecanje u znanja engleskog jezika

Za razliku od ostalih predmetnih područja, gdje se svake godine državna natjecanja općenito organiziraju za učenike od prve do četvrte godine, srednjoškolci imaju priliku sudjelovati na natjecanju iz engleskog jezika na nacionalnoj razini tek u drugoj i trećoj godini.

Natjecanja za 2. i 3. godinu srednje škole organizira IATEFL, Slovensko društvo učitelja engleskog jezika. Naglasak kod natjecanja za učenike drugogodine nije samo poznavanje stranog jezika, već i suradnja, grupni rad, kreativnost, dok učenici treće godine moraju prije svega iskazati znanje jezika – gramatiku, vokabular i razumijevanje tekstova.

IATEFL navodi sljedeće ciljeve natjecanja u pravilniku natjecanja:

1. širenje i produblivanje znanja engleskog jezika;
2. usporedba znanja engleskog jezika među učenicima iz cijele Slovenije;
3. popularizacija engleskog jezika i njegova praktična uporaba;
4. motivacija za daljnje produblivanje znanja engleskog jezika;
5. poticanje druženja mladih iz različitih škola i sredina.

2. 1. Usporedba natjecanja za 2. i 3. godinu

2. godina	3. godina
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Natjecanje je grupno → srednjoškolsku grupu od 3 do 5 učenika snime kratki film u engleskom jeziku. ☐ Tema je svake godine drugačija: problem mladih, okoliš, kako spasiti svijet, svi različiti-svi jednakopravni ..., ☐ Određen je i žanr: oglas, najava filma, reklama itd. ☐ Učenici moraju svom prilogu dati originalni naslov, napisati scenarij u kojem koriste deset propisanih riječi, zatim snimiti trominutni video u kojem moraju nastupiti svi prijavljeni natjecatelji. ☐ Kriteriji ocjenjivanja: ispravnost i kreativnost upotrebe zadanih riječi, jezik, izgovor, opći dojam i tehnička provedba (najavna i odjavna špica, kvaliteta snimka, vremensko ograničenje, prijelazi među scenama i popratna glazba/zvuk). 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Natjecanje je individualno → natječu se pojedinci, a ne grupe. ☐ Učenici moraju najprije sudjelovati na regionalnom natjecanju koje je podijeljeno u 3 dijela: <ol style="list-style-type: none"> 1. dio – razumijevanje pročitanog, 2. dio – poznavanje i korištenje jezika (glagolska vremena u kontekstu, tvorba riječi, umetanje riječi koje nedostaju), 3. dio – kultura (učenici moraju svake godine pročitati i poznavati jedno odabrano književno djelo). ☐ S regijskog na državno natjecanje kvalificira se 15% najboljih natjecatelja u svakoj kategoriji odnosno najmanje 10 natjecatelja u svakoj kategoriji. ☐ Državno natjecanje također se sastoji od tri dijela: <ol style="list-style-type: none"> 4. dio - slušno razumijevanje, 5. dio - poznavanje i korištenje jezika, 6. dio - pismena komunikacija (esej), ☐ Rezultat regionalnog i državnog natjecanja zbraja se.

2. 2. Pripreme na natjecanje

Svaki učenik koji želi osvojiti priznanje ili nagradu na državnom natjecanju mora uložiti puno truda i svog slobodnog vremena u pripreme. Pri tome je dobrodošla pomoć učitelja kako bi svoje vještine i talent razvio do savršenstva te proširio i učvrstio svoje znanje. Dobro pripremljen učenik je i samopouzdaniji, manje je izložen stresu, što može značajno pridonijeti uspjehu u natjecanju.

Kako dakle učitelj može pomoći učeniku u pripremi za natjecanja?

NATJECANJE ZA 2. GODINU

Najprije je potrebno učenike detaljno upoznati sa samim natjecanjem, uvjetima i kriterijima za ocjenjivanje priloga te ih oduševiti za sudjelovanje, što obično nije teško. Uvijek se odazove nekoliko grupa natjecatelja, no zbog obilja posla za školu, ocjenjivanja, umora i općeg nedostatka vremena ne uspiju svi završiti projekta.

NATJECANJE ZA 3. GODINU

Natjecatelji treće godine moraju pokazati koliko dobro vladaju stranim jezikom, stoga je potrebno da puno čitaju, šire svoj vokabular i utvrđuju gramatičke strukture. Budući da vježbu stvara majstora, od koristi im je rješavanje brojnih gramatičkih vježbi i analiza pogrešaka. Od velike pomoći mogu im bitizadaci iz prošlih natjecanja, jer se putem njih mogu upoznati s tipovima zadataka, a dobrodošle su i sve vježbe koje koristimo za pripremu na maturu.

Jedan od natjecateljskih listova provjerava i poznavanje unaprijed određenog književnog djela. Učenici koji se natječu sami pročitaju djelo, a zatim zajedno raspravljamo o književnim junacima, temama i rješavamo kvizove.

2. 3. Koristi za srednjoškolce i učitelje

Ako želite pobijediti, morate očekivati pobjedu.

Richard Bach

Suradnja uvijek donosi uspjeh. Čak i ako ne pobijediš, to ne znači neuspjeh. Unatoč dodatnom opterećenju, povremeno pojačanom stresu, zajednički rad mentora i učenika povoljno utječe na sve sudionike:

- stjecanje novih iskustava i znanja,
- jačanje samopouzdanja i vjere u svoje sposobnosti,
- uspostavljanje odličnih odnosa, jačanje veza,
- zadovoljstvo u slučaju dobrog rezultata,
- prepoznatljivost i još veći ugled škole.

3. Zaključak

Natjecanja su dio odrastanja i priprema za odrasli život. Svatko od nas mora naučiti kako pobijediti ali i kako prihvatiti poraz. Poraz nije neuspjeh, jer sudjelovanje u natjecanjima ima puno više prednosti nego nedostataka. Unatoč pojačanom stresu zbog vlastitih očekivanja i očekivanja mentora, učenik stječe važna životna iskustva, uči seupornosti, razvija svoje sposobnosti te stječe dodatna znanja i samopouzdanje.

4.Literatura

[1.] IATEFL. URL: <https://www.iatefl.si/> (19. 10. 2021)

[2.] St Peter's Preparatory School. URL:

[St Peter'sPrepSchool \(stpetersprep.co.uk\)](http://StPeter'sPrepSchool.stpetersprep.co.uk) (19. 10. 2021)

[3.] California State University. URL: [Cal State LA | We Are LA](http://CalStateLA|WeAreLA) (19. 10. 2021)